

David Pizinger, O postavení člověka ve světě (Úvahy o pozdním díle Jana Patočky). Diplomová práce. Historický ústav FF JU, České Budějovice 2007. 105 stran.

Posudek vedoucího diplomové práce

Dílo Jana Patočky, bohatě tématicky rozvrstvené a myšlenkové neobyčejně náročné, zlávalo svou myslitelskou podnětností studenta kulturní historie Davida Pizingra, aby se k němu v podobě diplomové práce vyjádřil. Jeho setkání s Patočkovou osobností bylo zcela programové, to znamená především, že diplomant si byl zcela vědom mimořádných obtíží při porozumění a interpretaci Patočkových textů. Přesto ho Patočkův duchovní svět přitahoval natolik, že se k sepsání díla, ve kterém se vyrovnává s částí Patočkova myšlenkového odkazu, odhodlal. Bez předběžné filozofické průpravy a vidění světa a života prizmatem filozofického zobecnění by to ani nebylo možné.

Soupis pramenů, tedy v podstatně dílo Jana Patočky samotného, a obsáhlá literatura členěná do oddílů k filozofii a religionistice, dále k historii a teorii umění a také například k okolnostem vzniku Charty 77, ukazuje na relativně velkou autorovu sečtělost a velmi solidní orientaci ve studované tématice. Zvláště bych upozornil na diplomantův velmi intimní poměr k divadelnímu umění a jeho teorii. Rovněž poměrně obsáhlý poznámkový aparát, zpracovaný z hlediska historického řemesla na velmi dobré úrovni, svědčí o autorově rozhledu v současné české a zčásti i evropské filozofii.

Diplomant konstatuje, že základním Patočkovým tématem je problematika lidské existence s klíčovou otázkou, jak být autentický. Pizingra zajímá řešení této otázky nejen ve vztahu k sociální realitě například, ale především ve vztahu k umění, dodejme ještě postmodernímu umění. Již byl zmíněn diplomantův hluboký, možná i osudový, zájem konkrétně o dramatické, divadelní umění. Na Patočkovi oceňuje mimo jiné i to, že základní problémy lidské existence řeší ve vztahu k přirozenému světu,

tedy přímo ke konkrétnímu bytí. Nevytváří ucelený systém, ale usiluje svým tázáním takříkajíc „otevřít pravdu bytí.“

Diplomantův spis se po formální stránce liší od klasického odborného výkladu či úvahy. Je napsán formou esejistickou, která je adekvátní způsobu filozofického uvažování nejen Jana Patočky. Krok za krokem ohledává autor své ústřední téma veden Patočkou i jinými jeho interprety, ale nepochybně s osobitou snahou po vlastním uchopení tématu. Vždyť Patočkově dílo je tvrdým oříškem i pro takové filozofy jako jsou Erazim Kohák, Ivan Dubský, Ivan Blecha a další. Nejednou končí konstatováním o „temných místech“ v Patočkově myšlenkovém světě. Připomínám na okraj, že historikové poměrně často vystupují kriticky vůči Patočkově filozofii českých dějin a české kultury. Připomíná to v leccems kdysi vystoupení Gollových žáků proti Masarykovi.

Závěrem chválím bystrý autorův intelekt, energii a statečnost, s níž se pustil do díla, a oceňuji výsledky, ke kterým se dopracoval. Studovat díla takových filozofů jako byl Jan Patočka, to představuje celoživotní zápas – a také inspiraci. Diplomovou práci hodnotím známkou **v ý b o r n ě**.

České Budějovice 23. 8. 2007

Doc. PhDr. Josef Blüml, CSc.